

Soạn bài: Nghĩa tường minh và hàm ý

Soạn bài: Nghĩa tường minh và hàm ý

I. Phân biệt nghĩa tường minh và hàm ý

Câu 1: Câu "*Trời ơi, chỉ còn có năm phút!*" không chỉ thông báo về thời gian mà còn cho thấy anh thanh niên bộc lộ sự luyến tiếc nhưng không thể nói thẳng ra. Có thể vì ngại ngùng, không muốn người khác thấy tình cảm của mình; có thể vì tế nhị hay do cách nói. Đây là câu mang nghĩa hàm ý.

Câu 2: Câu nói - *Ô! Cô còn quên chiếc mùi xoa đây này!* Không chứa ẩn ý, là câu mang nghĩa tường minh.

II. Luyện tập

Câu 1:

a. Câu "*Nhà hoạ sĩ tặc lười đứng dậy.*", đặc biệt là cụm từ *tặc lười*. Người kể chuyện không nói rõ là người hoạ sĩ cũng chưa muốn chia tay, nhưng qua hình ảnh này, người đọc hiểu được điều đó.

b.

- Thái độ của cô gái được miêu tả qua các từ ngữ: *mặt đỏ ửng, nhận lại chiếc khăn, vội quay đi*. Những từ ngữ này cho thấy cô gái rất ngượng, đành phải nhận lại chiếc khăn và muốn giấu đi sự xấu hổ của mình.
- Thì ra, vì cảm mến, cô gái định để lại chiếc khăn mùi xoa lại cho người thanh niên làm kỉ vật nhưng anh ta không nghĩ ra, tưởng cô bỏ quên nên đã thật thà đem trả lại. Những điều này được tác giả khéo léo ngụ ý.

Câu 2: "*Tuổi già cần nước chè: ở Lào Cai đi sớm quá là câu có hàm ý, có thể hiểu là: Khi đi, ông hoạ sĩ chưa kịp uống nước chè.*"

Câu 3:

- - Câu chứa hàm ý: - *Cơm chín rồi!*
- - Hàm ý: *Ông vô ăn cơm đi.*

Câu 4:

Câu "*Hà, nắng gắt, về nào...*" là câu nói lảng;

Câu "*Tôi thấy người ta đồn...*" là câu bị chen ngắt ngang.

Hai câu này không phải là câu mang hàm ý.